№3
2024

OZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASI
NOKIS FILIALI

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI | ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА | BULLETIN OF MUSIC AND ART

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSÍ

ILIMIY - METODIKALÍQ JURNAL

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW,
ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRLIGI

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MÁDENIYAT MINISTRLIGI

ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASÍ
NÓKIS FILIALÍ

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSÍ

Ilimiy-metodikalıq jurnal

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI

Ilmiy-uslubiy jurnal

ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА

Научно-методический журнал

BULLETIN OF MUSIC AND ART

Scientific-methodical journal

№ 3/2024

SHÓLKEMLESTIRIWSHI:

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı

Bas redaktor: – Allanbaev Rudakiy, *professor*

Juwaplı xatker: – Kamalova Dilfuza, *filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı*

REDKOLLEGIYA AǴZALARÍ:

OZODBEK NAZARBEKOV – Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministri, professor, **AZIZBEK TURDIEV** – Ózbekstan Respublikası Oliy Majlis Senatınıń jaslar, mádeniyat hám sport máseleleri komiteti baslıǵı orınbasarı, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD), **BEGIS TEMIRBAEV** – Qaraqalpaqstan Respublikası Mádeniyat ministri, docent, **KOMOLIDDIN URINBAEV** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası rektorı, docent, **OMONILLA RIZAEV** – Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyatı institutı, kórkem óner ilimleri kandidatı, professor, **HIKMAT RAJABOV** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı, professor w.w.a., **ORAZALI TOSHMATOV** - Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyatı institutı, professor, **SAYYORA ǴAFUROVA** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası, professor, **OYDIN ABDULLAEVA** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası, professor, **QURBANBAY JARIMBETOV** – Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, filologiya ilimleri doktorı, professor, **ALIMA BERDIMURATOVA** – Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, filosofiya ilimleri doktorı, professor, **ZIYADA BEKBERGENOVA** – ÓzR IA Qaraqalpaqstan bólimi, filologiya ilimleri doktorı, professor, **KALLIEV ABATBAY** - Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı, Muzıka qánigeligi professorı, **TOLAXOJAEVA MUHABBAT** – Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyat institutı, kórken ónertanıw ilimleri doktorı, professor, **OZODA TOSHMATOVA** - Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası, professor, **ARTÍQBAY EREJEPOV** – Nókis qalalıq 1-sanlı balalar muzıka hám kórkem óner mektebi, pedagogika ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD), docent, **JAŃABAY MARZIYAEV** – Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD), docent, **IRODA MIRTALIPOVA** – ÓzMK janındaǵı B.Zokirov atındaǵı MEKÓI, kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD), **PARAXAT MAMUTOV** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı direktor orınbasarı

Jurnal qaraqalpaq, ózbek, rus hám ingliz tillerinde jılına 2 márte basıladı. Jurnal Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası janındaǵı Málimleme hám ǵalaba kommunikaciyalar agentligi tárepinen mámleketlik dizimnen ótkerilgen. №047569 4-oktyabr, 2022-jıl.

Redakciya mánzili: Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı Turan oypatı 29-jay.
E-mail:ozdknf@edu.uz, UZDK_Nukus@exat. Tel:551020540 Veb-sayt: https://science.uzdknf.uz/

ISSN-2181-4112

JAŃA RUXTAĠI XALIQ QOSIQLARI

Charshemov J., Muratbaeva R.
Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı

Annotaciya: Bul maqalada Qaraqalpaq xalqımıń milliy qosıqları hám namaları, olardı notalastırıw, klavir jazıw hám qayta islew usılları haqqmda aytıp ótiledi. Sonday-aq xalıq qosıqları bolǵan “Jengejan”, “Qızlar úyge kir”, “Daǵları” “Shaǵala”lar haqqmda hám olardıń atqarıw usılları haqqmda sóz etiledi.

Gilt sózleri: qosıq, kompozitor, xalıq, nama, atqarıwshı, sazende, ustaz, usıl, klavir, nota, notalastırıw.

Аннотация: В данной статье рассказывается о народных песнях и песнях народа Каракалпакстана, их нотации, фортепианном клавиры и способах обработки. Среди них обсуждаются народные песни «Дженгежан», «Кизлар уйге кир», «Даглары», «Шагала» и методы их исполнения.

Ключевые слова: песня, композитор, народ, мелодия, исполнитель, педагог, метод, клавир, нота, нотация.

Annotation: This article talks about the national songs and songs of the people of Karakalpak, their notation, piano writing and processing methods. Among them, folk songs "Jengejan", "Kizlar uyga kir", "Dağları", "Shağala" and their performance methods are discussed. Chants are discussed and information is given on their performance methods.

Keywords: song, composer, folk, melody, performer, pedagogue, method, piano, note, notation.

Qaraqalpaq xalıq muzıka kórkem ónerinde qosıq janrı úlken ormdı iyeleydi. Xalıq qosıqlarımıń tiykarı uzaq ótmishke barıp taqaladı. Sebebi qosıqlardıń payda bolıwı hám janǵa jaǵımlı nama ırǵaqları, bay mazmunǵa iye bolıwı óz-ózinen payda bolmaǵan. Xalıq óziniń basman ótkergen hárqıyh tarıyxıy waqıyalarǵa bay turmısm ruwxıy kewil keshirmelerin qosıq arqalı sáwlelendirip bergen. Nama

insaniyat ushm berilgen iláhiy kúsh. Solay eken onı tmlaǵan adamdı hátteki sıyqırlap ta qoya aladı. Sonlıqtan da insanlar sóz benen jetkere almaǵan názik oylarm nama hám qosıq arqalı jetkergen. Xalıq qosıqları xalıqtmń turmıs tirishiligi menen birgelikte tıǵız baylanısıp rawajlamp kelgen.

Biz xalıq namalarm notalastırıw páni arqalı bir qatar xalıq nama hám qosıqlarm notalastırıp qayta isledik. Mine usmday xalıq kewlinen orm alǵan qosıqlardmń biri "Jengejan" qosıǵı. Bul qaraqalpaq xalıq qosıǵı bolıp esaplanadı. Qosıqtmń eń birinshi atqarıwshısı bul xalıq, qosıq hár túrli toy-tamashalarda atqarılıp kelingen. "Jengejan" qosıǵı bul dástúriy qosıqlar qatarma kiredi. Sebebi bul qosıqtı atqarıw ushın arnawlı bir sáne, yaǵmy bir kún qoyılmaǵan. Qosıqtı hárbir qosıq aytıwǵa qızıǵıwshı insanlar atqarıw huqıqma iye bolıp esaplanadı. "Jengejan" qosıǵmmń professional atqarıwshılarman birinshi atqarıwshısı bul Qaraqalpaq xalqımń ataqlı qosıqshısı Maqset Doshbaev bolǵan. Ol ómir jolı dawammda tek ǵana "Jengejan" qosıǵm atqarıp qoymastan, "Barmeken", "Zulayxa", "Yar uzaq", "Qızlar úyge kir", "Kózleriń senıń", "Kewlim sendedur" h.t.b. qosıqlardı atqarǵan.

"Jengejan" qosıǵınıń kelip shıǵıw tariyxı qosıqtı ashıq bolǵan jigit ózi súygen qızdmń jengesine arnap shıǵarǵan qosıǵı esaplanadı. Qosıqtı ustazım Jamil Charshemov penen birgelikte xalıq jolmdaǵı melodiyasm buzbaǵan halda klavir islep shıqtıq.

Xalıq dóretpeleriniń hammesi awızeki túrde áwladtan-áwladqa, atadan-balaǵa, ustaz-shákirt jolı menen biziń zamammızǵa shekem jetip kelgen. Muzıka miyrasmmń dóretiwshileri, saqlawshıları, qosıqshı hám sazendeleri ásirler dawammda xalıqtıń kórkem óner miyrasın esinde saqlap kelgen. Qaraqalpaq xalqmda xalıq qosıqları júdá kóp bolǵan bul qosıqlardmń xalıq qosıqları dep atahwınıń sebebi atqarıwshısı hám dóretiwshisi bul xalıq bolıp esaplanadı. Xalıq qosıqlarımń qatarma kiriwshi jáne bir qosıq bul "Qızlar úyge kir" qosıǵı. "Qızlar úyge kir" qosıǵmmń naması hám sózi xalıqqa tiyisli. Bul qosıq tıykarman er jigitler tárepinen qaraqalpaq xalqınıń milliy sáz-ásbabı bolǵan "Alamoynaq duwtarı"

arqalı atqarılǵan. Biraq keyin ala waqıttıń ótiwi menen qosıq estrada jónelisinde atqarıla baslaydı. “Qızlar úyge kir” qosıǵınıń estrada jónelisin birinshilerden atqarǵan qosıqshı “Qaraqalpaqstanǵa xızmet kórsetken artist”, Qaraqalpaqstan Respublikası mádeniyat ministri Begis Temirbaev esaplanadı. “Qızlar úyge kir” qosıǵmıń estrada jónelisi shıqqannan keyin bul qosıqtı ustazım Qaraqalpaq kompozitorı Jamil Charshemov penen birgelikte vokal janrma qayta islewge qarar ettik. Qayta islegen waqıtta tonallıǵı jaǵman g-moll tonallıǵmda ólshemi eki shereklik ólshemde jazıldı.

Xalıq namalarm saqlap qalıw om milliy ırǵaqlar menen bayıtıw hám rawajlandırıwday mashaqatlı iste atqarıwshılardıń miynetleri júdá ullı. Atqarıwshılar óz ornında jırawlar, baqsılar, qıssaxanlar bolıp úsh toparǵa bólinedi. Olardıń ózleriniń atqaratuǵm qosıq hám namaları bar bolıp, ápiwayı qosıqlarǵá qaraǵanda quramalı esaplanadı. Mine usınday quramalı xalıq dóretpeleriniń birine “Daǵları” qosıǵı kiredi. Daǵları qosıǵmıń kelip shıǵıwı erterekte bir bay xanǵa arnap dóretilgen qosıq bolǵan. Naması alamoynaq duwtarı arqalı atqarılǵan. Qosıqtı er jigitlerde qızlarda atqaratuǵm bolǵan biraq kóp jaǵdaylarda bul qosıq qızlar tárepinen atqarılǵan. Daǵları qosıǵı tek ǵana xalıq jolmda atqarılıp qoymastan házirgi kúnde estrada jónelisinde de atqarılıp kelinbekte. Bul qosıqtı estrada jónelisinde Mırzagúl Sapaeva atqarǵan. Mırzagúl Sapaeva 1962-jılı aktirisa shańaraǵmda dúnyaǵa keledi, 1998- jılı Tashkent teatr hám súwretshilik kórkem insitutm oqıp pitkeredi. 1985- jıldan Berdaq atmdaǵı Qaraqalpaq mámleketlik muzıka teatrında jumıs alıp baradı. Maysaranıń hiylesi operasman Maysara, Ájiniyaz operasmda Aybórek, arıyalarm atqarǵan. Daǵları qosıǵm vocal janrına qayta islegen waqıtta ólshemi eki shereklik ólshemde tempi jay temptetonallıǵı d-moll tonallıǵmda jazıldı.

Qaraqalpaq xalıq qosıqlarm qayta islegende tek ǵana estrada qosıqların emes al Qaraqalpaq xalıq namalarında hár túrli saz-ásbaplarǵa maslastırıp qayta islewge boladı. Men házirgi waqıtta Qaraqalpaqtıń milliy oyını hám qosıǵı bolǵan “Shaǵala” qosıǵm fortepinano ásbabma variaciya formasmda qayta isledim.

Variaciya degenimiz grek tilinen alımp ózgeris yamasa ózgeriw degen mánisti ańlatadı. Variaciyada bir tema beriledi hám sol tema birneshe ret ózgermeli túrde qaytalanadı onıń forması A- A1 A2 A3 A4 ……

Shaǵala bul qaraqalpaq xalqımń milliy oyını bolıp, bul oym Ayqulash ansambli tárepinen atqarıladı. Qaraqalpaqstanda oyınshıhq kórkem óneriniń rawajlamwı Petrosova, Yelizavetta, Artemovna, Ibragimov, Polat Madreymov sıyaqlı ataqlı oyınshılar atı menen baylamslı.

1972-jılda "Ayqulash" ansambli Berdaq atmdaǵı Mámleketlik filarmoniyası quramındaǵı qaraqalpaq ashula va raqs ansambline aylandı. 2003-jılda bolsa Ayqulash juldızları dep atala basladı. Bul ansambil tek ǵana Ózbekstan hám Qaraqalpaqstanda ǵana emes Oraylıq Aziya MDX mámleketleri hám onnan tısqarıda Moskva, Ufa, Qazan, Kasheniyov, Yalta, Beshkek h.t.b. qalalarda óz kórkem ónerin kórsetip tanımalı boldı. Ayqulash juldızlar ansambli 64-jıl dawammda uzaq dóretiwshilik jolm basıp ótti. Ayqulash juldızları ansambli júdá kóplegen oymlardı atqarǵan sol qatarda qaraqalpaq milliy oyını bolǵan shaǵala oymıda Ayqulash juldızlar ansambli tárepinen atqarılǵan.

Bul oyınmń kelip shıǵıw tarıyxı shaǵala qusına baylamslı bolıp, uzm kólde balıq awlamaqshı bolǵan shaǵala qusı sáwlelenedi. Shaǵala oymı Ayqulash juldızlar ansamblinin er jigitleri tárepinen atqarılǵan. Oymshılar bul oymdı oynaǵan waqtmda suw boymdaǵı shaǵala qusımń is-háreketleri yaǵnıy kólde balıq awlap atırǵan shaǵala kórinislerin oymda sáwlelendirip bergen. Shaǵala fortepiano ásbabma variaciya formasmda qayta islengen tonallıǵı F-dur tonalhǵmda ólshemi 6/8 ólshemde jazıldı. Bul joqarıda aytıp ótilgen xalıq qosıqları hám namam qayta islewde maǵan jaqmnan járdem bergen ustazım kompozitor Jamil Charshemov bolıp esaplanadı.

Ǵárezsizlik jıllarmda xalıq namalarm saqlap qalıwǵa bolǵan umtıhwlar júdá kóp. Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialmda bul ushm xalıq namalarm notalastırıw páni ótilip kelinbekte. Keleshekte xalıq namalarm jıynaw,

saqlaw hám olardı úyrenip qayta islew ushın ilimiy ekspediciyalar kóplep shólkemlestiriledi dep isenemen.

Paydalanılǵan ádebiyatlar:

1. Чаршемов Ж. МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕК КИНОМУСИҚАСИ //Вестник музыки и искусства. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 16-22.
2. Charshemov J. Karakalpak bakhshis and schools of bakhshi art //Teoretical and Applied Science (ISSN: 2409-0085). – 2023. – Т. 118. – С. 178-180.
3. Jamil Charshemov. (2024). PROCESSES OF REALIZATION OF KARAKALPAK FOLKLORE IN SYMPHONIC MUSIC OF 30-80 YEARS OF XX- CENTURY. Web of Teachers: Inderscience Research, 2(1), 33–36.
4. Jamil Charshemov.PROCESSES OF REALIZATION OF KARAKALPAK FOLKLORE IN SYMPHONIC MUSIC OF 1990-2010 OF XX-XXI CENTURY. (2024). Western European Journal of Modern Experiments and Scientific Methods, 2(1), 37-41.
5. Charshemov J. Problems of Using Karakalpak Folklore in Composers //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 3. – С. 270-273.
6. Charshemov J. A REVIEW OF MARKABAY JIEMURATOV'S WORK //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 818-821.
7. Niyazbaeva A., Kamalova G. ÓZBEKISTON XALQ BAXSHISI QALLIEV TEŃELBAY GENJEBAEVICH IJODI //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2023. – Т. 2. – №. 7. – С. 22-24.
8. Begis P., Kamalova G. M. SÓNBES JULDIZ //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 32. – №. 2. – С. 55-59.
9. Aysawle J., Kamalova G. M. SAHRA BÚLBÚLI ROZA QUTEKEEVA //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 32. – №. 2. – С. 60-66.
10. Dauletbaeva G., Kamalova G. A SHINING STAR //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 880-884.
11. Segizbaeva G., Kamalova G. M. DEVELOPMENT OF THE ORCHESTRA OF MUSICAL INSTRUMENTS IN KARAKALPAKSTAN //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 875-879.
12. Niyazbaeva A. J., Kamalova G. M. CHANQOVUZ MUSIQA ASBOBI VA UNING TURLARI //Journal of Integrated Education and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 26-30.

13. Kamalova G. M. et al. QARAQALPAQTIŃ BAY MIYRASI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 32. – №. 2. – С. 52-54.
14. Kamalova G. M., Axmetovna M. A. QOBIZ HÁM JIRAWSHILIQ DÁSTÚRLERIN SAQLAW //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 9. – №. 1. – С. 123-126.
15. Kamalova G., Akhmetovna M. A. THE LEGACY THAT HAS COME DOWN TO US AS "JETI ASIRIM" //Лучшиеинтеллектуальныеисследования. – 2023. – Т. 9. – №. 1. – С. 117-122.
16. Kamalova G. M. et al. ÓZBEKSTAN XALIQ BAQSISI ĠAYRATDIN ÓTEMURATOV //TADQIQOTLAR. – 2023. – Т. 25. – №. 1. – С. 40-42.
17. Kamalova G. M. et al. ÓZBEK MUZIKASINDA BALALAR FOLKLORI //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 39. – №. 2. – С. 85-87.
18. Тажетдинова С. М., Худайбергенова Г. Ж. Формирование музыкальной культуры студентов //Молодой ученый. – 2018. – №. 47. – С. 380-382.
19. Тажетдинова С. М. Народные песни как фактор развития личности учащихся //Вестник Курганского государственного университета. – 2018. – №. 3 (50). – С. 62-62.
20. Guldana S., Kamalova G. M. J. CHARSHEMOVTIŃ DÓRETIWSHILIGINDE FUGA JANRI //World scientific research journal. – 2023. – Т. 22. – №. 2. – С. 32-38.
21. Gulxumar D., Gulmaryam K. BASHEROV DYNASTY //World scientific research journal. – 2023. – Т. 22. – №. 2. – С. 26-31.
22. Gúlmaryam K. QARAQALPAQ QIZ BAQSISI SAPARGÚL //World scientific research journal. – 2023. – Т. 22. – №. 2. – С. 39-42.
23. Kamalova G. M. et al. QARAQALPAQSTANDA AKADEMIYALIQ VOKAL JÓNELISI //World scientific research journal. – 2023. – Т. 22. – №. 2. – С. 21-25.
24. Kamalova G. M., Axmetovna M. A. QOBIZ HÁM JIRAWSHILIQ DÁSTÚRLERIN SAQLAW //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 9. – №. 1. – С. 123-126.
25. Kamalova G. M. et al. ÓZBEK MUZIKASINDA BALALAR FOLKLORI //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 39. – №. 2. – С. 85-87.
26. Kamalova, G. (2023). QÁLEMI ÓTKIR KOMPOZITOR (D.Djańabaeva dóretiwshilik jolı). Вестник музыки и искусства, 1(2), 37–39. извлечено от https://science.uzdknf.uz/index.php/science/article/view/104
27. Allaniyazov B. THE WAYS OF INCREASING THE EFFECTIVENESS OF LEARNING THROUGH INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN MUSIC LESSONS //Евразийский журнал академических исследований. – 2024. – Т. 4. – №. 2. – С. 41-45.

MAZMUNÍ

MUZÍKATANÍW

1	**Allanbaev R.O.** QOSÍQSHÍLÍQTÍŃ BÚGINGI KÚNDEGI ÁHMIYETI…….	3
2	**Kulchigayeva M.** QORAQALPOQ XALQ QO‘SHIQLARINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI HAQIDA …….....	10
3	**Charshemov J., Muratbaeva R.** JAŃA RUXTAǴÍ XALÍQ QOSÍQLARÍ…….	16
4	**Charshemov J.** XVI-XVII ASRLARDA BALETNING YEVROPADA KLASSIK RAQS TURI SIFATIDA RIVOJLANISHI	22
5	**Abatbaeva R.** QORAQALPOQ MUSIQA SAN'ATIDA SYUITA JANRINING RIVOJI……	28
6	**Rasbergenova X.S.** MUSIQANING INSON SALOMATLIGIDAGI O‘RNI VA AHAMIYATI……	38
7	**Abdisultanov J.** QARAQALPAQ MUZÍKASÍNDAǴÍ JANRLÍQ ÓZGESHELIKLER (QARAQALPAQ MUZÍKALÍ DRAMALARDÍŃ PAYDA BOLÍWÍ HÁM RAWAJLANÍWÍ)…….	43
8	**Charshemov J., Orazalieva G.** BAROKKO DÁWIRINIŃ GARMONIYASÍ.....	49
9	**Zuxurov M.** VIOLONCHEL SAZ ASBABINIŃ KELIP SHIǴIWI, ORKESTR HÁM KAMER ANSAMBLLERINDE TUTQAN ORNI…..	54
10	**Uzoqov D.S.** UYG‘UR MUSIQALI TEATRINING MARKAZIY OSIYODA PAYDO BO‘LISHI……	59

KÓRKEM ÓNER

11	**Mamutov P.A.** KOMPOZITOR HIKMAT RAJABOV ÓMIRI HÁM DÓRETIWSHILIGI HAQQÍNDA..……..	65
12	**Abdikarimova I.** QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNDAǴÍ BIRINSHI FLEYTA ATQARÍWSHÍSÍ……	71
13	**Sobirjonov A.** O‘ZBEK OPERA XONANDALIGIGA VA MILLIY QO‘SHIQCHILIGIGA ERGASH YO‘LDOSHEVNING QO‘SHGAN HISSASI.....……	76
14	**Saidxonov A.S.** XX ASR YANGI VENA MAKTABI IJODKORLARI TARIXNING YANGICHA KO‘RINISHI……	80
15	**Dauletbaev T.Q.** QORAQALPOQ BAXSHICHILIK SAN’ATINING RIVOJIDA G‘AYRATDIN UTEMURATOVNING MEHNATLARI….	90
16	**Matimuratov S.** QARAQALPAQ KÓRKEM ÓNERINDE XOSH HAWAZ BÚLBÚL TAMARA DOSHUMOVANÍŃ TUTQAN ORNÍ…	95
17	**Ońǵarbaeva L.** CHANG SAZ ÁSBABÍNÍŃ TARIYXÍ HÁM USTAZ ATQARÍWSHÍLARÍ……..……	100
18	**Sharipov A.Sh.** XONANDALIKDA IJROCHILIK TAMOYIL VA ME‘ZONLARI……	106

MUZÍKA PEDAGOGIKASÍ

19	**Rajabov X.J.** QASHQAR RUBABI BASLANǴISH SABAQ BARISINDAǴI TÁLIM MASHQALALARI TIYKARINDA..……	110
20	**Abatbaeva U.A.** ART-PEDAGOGIKALIQ HÁM ART-TERAPEVTIKALIQ TEXNOLOGIYALAR TIYKARINDA BASLANǴISH KLASS OQIWSHILARIN ESTETIK TÁRBIYALAW MODELI……	118
21	**Jumaniyazov O‘.** O‘QUVCHILARGA XALQ CHOLG‘ULARINI O‘RGATISHDA SHARQ ALLOMALARI MUSIQIY RISOLALARINING AHAMIYATI…….....	125
22	**Любимцева В.С.** ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ – ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО МАСТЕРСТВА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ……...	131
23	**Matjanova M.** OQÍWSHÍLARDÍ ESTETIK TÁRBIYALAWDA ÁMELIY QOLLANIW METODLARÍ, FORMA HÁM QURALLARI...	136
24	**Jumabaev A.** NOTA OQIW TÁJIRIYBESINDE ATQARIWSHILIQ KÓNLIKPELERIN ÓZLESTIRIW HÁM QÁLIPLESTIRIW……..	143
25	**Раджабова Н.** АКТИВИЗАЦИЯ ТВОРЧЕСКИХ НАВЫКОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИНТОНАЦИОННЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ МЕЛОДИИ В МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ СОЛЬФЕДЖИО….	149
26	**Mutalov D.A**. YOSHLARNING MA’NAVIY SHAKLLANISHIDA MUSIQANING O‘RNI……	154

JÁMIYETLIK-GUMANITAR PÁNLER

27	**Palımbetov K.S.** QARAQALPAQ XALÍQ DÁSTÚR FOLKLORÍNÍŃ ÚYRENILIW MÁSELESI……	160
28	**Bekbergenova Z.** 1990-2000-JÍLLARDAǴÍ QARAQALPA AMATURGIYASÍ HAQQÍNDA	168
29	**Marziyayev J.K.** EKOLOGIK MADANIYAT VA UNI SHAKLLANTIRISH: EKOLOGIK MUAMMONI OLDINI OLISHNING BIR USULI SIFATIDA……	176
30	**Sadenova G.P.** KÓRKEM SHÍǴARMALARDA EPITETTIŃ QOLLANÍLÍW ÓZGESHELIKLERI HÁM USÍLLARÍ……	181